

Viite: Sisäministeriön lausuntopyyntö hallituksen esityksestä arpajaislain muuttamiseksi, SMDno-2018-1061, 21.6.2018

Hallituksen esitys eduskunnalle arpajaislain muuttamiseksi; lausunto

Valtioneuvoston kanslia esittää lausuntonaan arpajaislain muuttamista koskevasta hallituksen esityksestä seuraavaa.

Rahapelihaittanäkökulma on olennainen osa Suomen rahapelipolitiikkaa, joka perustuu yksinoikeusjärjestelmään. Järjestelmän hyväksyttävyyden kannalta on perusteltua tarkastella toimenpiteitä, joilla rahapelihaittoja voidaan ehkäistä. Toimiva toimenpidekonaisuus syntyy lainsäädännön kautta ja yksinoikeustoimija Veikkaus Oy:n toimenpitein.

Vuoden 2017 alussa toimintansa aloittaneen nykyisen Veikkaus Oy:n toimin on tehty merkittävästi aiempaa suurempia panostuksia rahapelihaittojen ehkäisyyn. Yhtiö on tiedostanut velvollisuutensa hyvin ja sillä on omistajan tuki tehdyille linjauksille ja asetetuille konkreettisille tavoitteille. Yhtiön yritys vastuutoiminto on korkeatasoinen. Yhtiö on oma-aloitteisesti panostanut rahapelihaittojen määrän kehityksen seurantaan aiemmin tehtyjä selvityksiä vastaavalla sisällöllä ja huomattavasti nopeammalla frekvenssillä. Tämä mahdollistaa haittojen nykytason arvioinnin ja haittojen määrän kehityksen entistä paremman seurannan. Näiden selvitysten mukaan rahapelihaittoista kärsivien määrässä ei ole tapahtunut oleellista muutosta rahapeliyhteisöjen yhdistymisen jälkeen.

Tunnistautuneen pelaamisen lisääminen on tärkeä keino rahapelihaittojen ehkäisyssä. Yhtiö on pyrkinyt aktiivisesti lisäämään tunnistautunutta pelaamista. Veikkaus-kortin haltijoiden suuri ja kasvava määrä antaa hyvän pohjan tunnistautuneen pelaamisen edelleen lisäämiselle. Nyt esillä olevassa hallituksen esityksessä pakollista tunnistautunutta pelaamista laajennettaisiin pelipisteisiin sijoitettujen raha-automaattien pelaamiseen. Valtioneuvoston kanslia pitää Veikkauksen omien pelipaikkojen rajaamista soveltamisalan ulkopuolelle tarkoituksenmukaisena, koska riittävä valvonta voidaan kyseisissä pelipaikoissa järjestää yhtiön henkilökunnan toimesta. Uudistuksen läpivientiin liittyy teknisiä ja myös taloudellisia seikkoja, jotka edellyttävät siirtymäajan käyttöä.

Teknisen toteutuksen tulee Valtioneuvoston kanslian mielestä olla tunnistautumisen kannalta tehokas, mutta myös asiakkaan kannalta helppo. Merkittävä osa raha-automaattien liikevaihdosta tulee satunnaisesta pelaamisesta, johon ei liity ongelmia ja jota ei ole perusteltua tarpeettomasti vaikeuttaa. Asiakasystävällisellä ratkaisulla turvattai-

siin myös yksinoikeusjärjestelmän tärkeänä tavoitteena olevan kanavointikyvyn ylläpitämistä. Tämän vuoksi valtioneuvoston kanslia esittää harkittavaksi voitaisiinko tunnistautuminen riittävällä tavalla varmistaa pelkillä Veikkaus-kortilla ilman lisäominaisuuksia tai esimerkiksi debit-kortilla. Lisäominaisuuksia voitaisiin tarpeen mukaan liittää tunnistautumiseen asteittain. Tekniset vaihtoehdot kehittyvät koko ajan ja antavat vahvan tunnistautumisen toteutukselle uusia mahdollisuuksia.

Talouspoliittinen ministerivaliokunta linjasi tunnistautumisen toteuttamiselle 8.5.2018 aikahaarukan 1.1.2021 - 1.1.2023. Ministerivaliokunta linjasi, että aikaistuksesta laaditaan valmistelun edetessä tarkemmat vaikutusarviot, joiden valmistuttua voidaan uudelleen arvioida tarkempi aikataulu. Tämä linjaus ja menettely tulisi todeta hallituksen esityksessä. Tekniset edellytykset ovat valmiina arvion mukaan 1.1.2021 ja yhtiön aiemman oman suunnitelman mukaan toteutus olisi tapahtunut 1.1.2023.

Valtioneuvoston kanslia ymmärtää pelihaittanäkökohtan rahapelipoliittisen merkityksen rahapelijärjestelmämme ja esityksen lähtökohtana. Valtioneuvoston kanslia pitää kuitenkin edunsaajiin ja pelipisteyrittäjiin kohdistuvien taloudellisten vaikutusten käsittelyä esityksessä suppeana ja vaikutusarviota mahdollisesti alimitoitettuna. Uudistusta tehdään pelihaittalähtökohdasta, mutta taloudelliset vaikutukset saattavat olla hallituksen esityksessä ilmaistua ("jossain määrin"; s.17) merkittävämmät yksittäisen edunsaajatahon kannalta ja kokonaisuutena sitä isommat mitä nopeammin uudistus toteutetaan. Lisäksi uudistuksella on vaikutuksia kioski- ja kaupan alan yrittäjien toimintaan. Sivulla 19 todettu "alentavaa vaikutusta sellaisten yksittäisten sijoituspaikkojen liikevaihtoon" tulisi korvata saatuja vaikutusarvioita vastaavasti tekstillä "Esityksen liikevaihtoa laskevat vaikutukset yksittäisille yrittäjille saattaisivat käytössä olevien vaikutusarvioiden mukaan johtaa kymmenien kioskien ja kauppojen sulkemiseen". Näiden näkökohtien vuoksi valtioneuvoston kanslia esittää, että toteutusajankohtaa voitaisiin pelihaittanäkökulman oleellisesti kärsimättä lykätä vuodella alkamaan 1.1.2022 ellei talouspoliittisen ministerivaliokunnan edellä kerrotun linjauksen edellyttämät aikataulu- ja vaikutusarviot osoita muuta.

Valtioneuvoston kanslia kiinnittää huomiota sivulla 17 mainittuun Veikkaus Oy:n arvioon, että uudistuksen vaikutukset pelituottoon ja arpajaisveron vähenemiseen olisivat pienemmät, jos tunnistautunutta pelaamista voidaan edistää jo ennen säännöksen voimaantuloa rajoitetuilla tunnistautuneen pelaamisen pelillisillä etuuksilla ja muilla kannustimilla. Valtioneuvoston kanslian mielestä kannustimien käytön tulee olla mahdollista, koska se tukee uudistuksen tavoitteita. Ellei esityksessä tältä osin ehdoteta muutoksia asianomaisiin säännöksiin, tulee varmistaa, että olemassa olevien säännösten tulkinta ei toimi uudistuksen tavoitteiden vastaisesti.

Valtioneuvoston kanslia kiinnittää huomiota siihen talouspoliittisen ministerivaliokunnan linjaukseen, että on tärkeää tukea Veikkaus Oy:n kansainvälisiä yhteistoimintaedellytyksiä esimerkiksi pelien kehittämisessä eikä asettaa esimerkiksi tarpeettomia vaatimuksia peliserverin sijaintipaikalle. Valtioneuvoston kanslia esittää, että hallituksen esitykseen lisättäisiin tässä yhteydessä uudet teknisen kehityksen huomioon ottava, maantieteellisistä rajoituksista irroitettu ns. serveripykälä, joka ottaisi valvontanäkökohdat huomioon.

Esityksen mukaan tunnistautumisenesta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston kanslia esittää harkittavaksi, että pelaamisen rajoituksista säädettäisiin vastaavasti.

Vs. osastopäällikkö, finanssineuvos

Jarmo Väisänen

Finanssineuvos

Pekka Hurtola